

SLOVENSKI NAROD

Uredništvo in upravnistvo LJUBLJANA, Knačjeva ulica št. 5 Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. Podružnice: MARIBOR: Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Štrossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Italija bo stavila samostojne mirovne predloge

Mussolini ni osvojil nemških mirovnih pogojev, marveč pamerava predlagati ustavitev sovražnosti in takojšnji sestanek konference, na katero bi bile pozvane Anglija, Francija, Italija, Rusija, Nemčija in Zedinjene države

LONDON, 4. oktobra. s. V dobro informiranih italijanskih političnih krogih v Rimu izjavljajo, da ima Mussolini načrt, da skliče konferenco sedmih držav: Anglije, Francije, Italije, Nemčije, Rusije, Turčije in ameriških Zedinjenih držav. Posebno važnost polaga Mussolini na udeležbo Zedinjenih držav.

RIM, 4. oktobra. s. Italijanski radio je dal o rezultatih obiska zunanjega ministra Ciana sledeči komentar: Bodi da je dobil Ciano od nemških predlogov tako ugoden vtis, da bo priporočil Mussoliniju, da te predloge predloži kot svoje; ali pa bo Ciano stavil predlog, da Italija zavzame do nemških predlogov sicer naklonjeno stališče, da pa jih ne sprejme kot svoje.

WASHINGTON, 4. oktobra. s. Na konferenci tiska je izjavil predsednik Roosevelt, da mu še ni ničesar znanega o sklicanju mirovne konference, na katero bi bile povabljene tudi Zedinjene države. Roosevelt je dalje sporočil, da bo v najkrajšem času stavljeno v službo 40 rezervnih rušilcev, ki bodo vršili skupno z brodom drugih držav patrolno službo v smislu sklepov v Panami. Posvaril je latinsko-ameriške države, naj ne podpirajo v nobeni obliki vojujočih se držav. Dejal je, da so bile razširjene neprotrejene vesti, da prejemajo nemške podmornice gorivo in drugo pomoč iz nekaterih latinsko-ameriških držav. Roosevelt je dalje napovedal, da bodo Zedinjene države skušale povečati trgovske odnose z latinsko Ameriko.

RIM, 4. oktobra. br. Zunanji minister Ciano je včeraj v Beneški palači ministrskemu predsedniku Mussoliniju podrobno poročal o rezultatih svojih berlinskih razgovorov. Listi so nočjo objavili to vest brez komentarjev. Pač pa piše »Giornale d'Italia«, da ni verjetno, da bo Mussolini prevzel nalogo posredovalca med Nemčijo in zapadnimi vesilama.

RIM, 4. oktobra. e. V zvezi z razgovorom, ki ga je imel grof Ciano v Berlinu, poročajo italijanski listi, da bo Hitler imel v Reichstagu pomemben govor, v katerem bo razpravljal o vseh mednarodnih vprašanjih in tudi o vprašanju Poljske. Opozoril bo zlasti na pripravljenost Nemčije in Rusije za sklenitev miru. Vloga Italije bo v tej mirovni akciji velike važnosti. Možno je, da bo vodil mirovno akcijo sam Mussolini, toda Italija je že večkrat poudarila, da se bo lotila takih akcij samo tedaj, če bo uspeh že v naprej zagotovljen. Italijanski pogoj vsebuje restavracijo Poljske, četudi v nemških mejah. Nemčija in Italija sta se docela sporazumeli glede postopanja pri mirovni akciji. Ne ve se pa, v kakšni obliki bo Nemčija ponudila mir. Tudi se ne ve, ali bo Hitler že v Reichstagu obravnaval, pod kakšnimi pogoji je pripravljen pristati na mir. Vsi italijanski listi pa poudarjajo, da bo ta teden usoden glede nadaljnjega razvoja mednarodnega političnega položaja v Evropi.

RIM, 4. oktobra. e. V diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da bo sleherni ponudba Nemčije za ustavitev sovražnosti že vnaprej odklonjena. Mussolini bo pa kljub temu izčrpal vse možnosti, da bi dosegel zaključitev vojne stanja v Evropi. Mirovna akcija, ki jo uetne Italija prijeti, bo v prvi fazi obsegala samo konferenco sedmih držav in sicer Anglije, Francije, Nemčije, Italije, Amerike, Rusije in Turčije. Na tej konferenci bi se šele izkazalo, ali je sploh mogoče začeti pogajanja za ustavitev sovražnosti. Pred Hitlerjevim govorom v Reichstagu pa ne bo Mussolini dal nobene pobude za sklicanje te konference. Grof Ciano pa je v Berlinu jasno povedal, da se Italija pod nobenim pogojem ne bo odrekla svojim interesom na Balkanu in na Sredozemskem morju.

BERLIN, 4. oktobra. e. V zvezi z obiskom grofa Ciana v Berlinu pišejo listi mnogo o političnem položaju jugovzhodne Evrope in poudarjajo, da žive v tem predelu narodi, ki so zreli in polnoletni ter vsi čutijo stvarno potrebo po miru. Nemčija in Italija sta se skoraj v vseh vprašanjih, ki se tičejo položaja v Evropi in nadaljnjega razvoja dogodkov, sporazumeli, ostalo pa je kljub temu nekaj vprašanj, ki se tičejo

jo tako Nemčije kakor Italije, glede katerih se grof Ciano brez Mussolinija ni mogel sporazumeti s Hitlerjem. Predvsem gre za obliko, v kateri bodo Italija, Nemčija in Rusija izvedli napovedano akcijo za ustavitev sovražnosti. Italija se je odločila sodelovati pri tej akciji, ni pa še gotovo, ali bo zavzela isto stališče kakor Nemčija in Rusija, ali pa bo še nadalje kot nevtralna dr-

Anglija in Francija ne bosta odnehali

dokler ne dosežeta svojega vojnega cilja — Pripravljeni pa sta proučiti Mussolinijeve mirovne predloge

Pariz, 4. okt. e. Za včeraj napovedani govor predsednika vlade Daladiera je bil odložen na danes popoldne. Daladier bo poročal o vojnem položaju in bo omenil tudi včerajšnji Chamberlainov govor ter poudaril, da vlada popolno soglasje med Francijo in Anglijo. Listi poročajo, da mirovna ponudba, ki jo bo izrekel Hitler v nemškem Reichstagu, najbrže ne bo imela značaja ultimata, temveč bo podana v taki obliki, da bo lahko sprejemljiva za demokratske države. Toda stališče Francije in Anglije je bilo jasno izrečeno in določeno in se ne more več spreminjati. V Parizu vlada veliko zanimanje za nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi, povsod pa vlada prepričanje, da pomeni pojav Sovjetske Rusije na Karpatih nememben dogodek, ki bo imel odločilen vpliv na razvoj politične konstelacije na Balkanu. Verjetno je, da bo balkanski sporazum razširjen in bo zajemal tudi Bolgarijo, pa tudi na severu bo nastal nov blok Baltičskih držav. Tako na politiko držav na Balkanu, kakor tudi na politiko baltičskih držav bo odsele odločno vplivala Rusija.

Pariz, 4. okt. br. Danes popoldne je imel predsednik vlade Daladier daljšo konferenco z predsednikom parlamenta Herriotom. V informiranih krogih sodijo, da je bil predmet razgovora predlog neke skupine poslancev, naj bi se nemudoma sklical parlament, ki naj bi razpravljal o mirovni ponudbi zapadnih vesilama.

Nemški načrti glede Poljske

Predvojne nemške pokrajine bo Nemčija obdržala, na ostalem ozemlju pa ustanovila poljsko državo pod nemško kontrolo

Berlin, 4. okt. z. Dopsnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je sedaj v ospredju zanimanja nemških političnih krogov nova ureditev zasedenega poljskega ozemlja. Z Moskvo glede tega ne bo več nikakih posvetovanj, ker je moskvska vlada z določitvijo meje med Rusijo in Nemčijo prepustila Nemčiji popolnoma proste roke glede bodoče ureditve onega poljskega ozemlja, ki je pripadlo po tem dogovoru Nemčiji. Kakor se zatrjuje namerava Hitler obnoviti nemško mejo iz leta 1914 in vse takratne pokrajine zopet priključiti Nemčiji, na preostalem ozemlju pa namerava ustanoviti vmesno poljsko državo pod nemškim vplivom in kontrolo. Splošno pričakujejo, da bo Hitler objavil tozadevno odločitev že v svojem govoru na prihodnji seji nemškega državnega zbora, ter bo tudi s tem utemeljeval stališče Nemčije, da je nadaljnja vojna nesmiselna.

Kje je Moscicki?

Bukarešta, 4. oktobra. e. Ker so se razširile vesti, da je bivši predsednik poljske republike Ignac Moscicki odpotoval v Pariz, ugotavljajo, da so bile te vesti zmotne. Moscicki je odpotoval samo v Bicz, kjer se nahaja njegov sin poljski poslanik v Bruslju. Službena agencija Rador je vesti o potovanju predsednika Moscickega v tujino demantirala. Moscicki bo ostal še nadalje v Biczu. Člani poljske vlade pa so se preselili v Herkulove toplice, ker je bilo doseganje bivališče članov poljske vlade v Slanci neprimerno za bivanje čez zimo. Bivši poljski zunanji minister Józef Beck pa se nahaja v nekem sanatoriju v okolici Sinaie.

Berna, 4. okt. z. Švicarski zvezni svet je na svoji včerajšnji seji sklenil, da se bivišemu predsedniku poljske republike Moscickemu in njegovi soprogini dopvoli bivanje v Švici. Moscicki si je že leta 1908, ko je bil še profesor na švicarski univerzi, pridobil švicarsko državljanstvo, ki ga je obdržal formalno vse do danes.

žava, izražala le identitnost svojih pogledov na dogodke v tesnem sodelovanju z Nemčijo in Rusijo.

LONDON, 4. oktobra. mp. Reuter poroča iz Rima, da je značilno za združanje Italije, da so na včerajšnji seji ministrskega sveta sprejeli samo nekaj zakonov, ki urejujejo notranje zadeve, dočim o zunanji politiki sploh niso razpravljali.

London, 4. okt. s. Današnji »Times« posvečajo uvodnik včerajšnji debati v parlamentu. Pravi, da bo sedaj vsakomur jasno, da Anglija in Francija ni mogoče prestrašiti z grožnjami. Nobena dvoma tudi ni, na čigavih ramah leži krivda za vojno. Chamberlain ima lahko v tem odru popolnoma mirno vest, Anglija in Francija sta od zasedbe Poincaréja dalje kazali stalno voljo za mir in sta pri vsakem aktu nastala že našli opravičila, da nista žili v vojni. Ko pa je nemška vlada hotela vsiliti Poljski pogoje, o katerih ni niti obvestila poljske vlade in nato začela z napadom na Poljsko, za Anglijo in Francijo ni bilo več drugega izboda. Stališče Anglije in Francije je jasno in se ni v ničemer izpremenilo.

London, 4. okt. mp. Reuter poroča, da se je Avstralija solidarizirala z zavzemni v tem, da je treba že v naprej odkloniti Hitlerjevo mirovno ponudbo. Avstralski ministrski predprijatelj je danes izjavil, da ničesar ne pomeni, če je Nemčija vojaško zavezovala Poljsko, kajti prava vojna se bo začela šele sedaj.

London, 4. okt. s. Današnji madridski listi objavljajo razgovor z generalom Francom. Franco je izjavil, da je prodor Rusije v Evropo izredno resen in nevaren dogodek, ter da je treba storiti vse, da se zmanjša nevarnost nadaljnjega ruskega prodiranja. Španija bo storila vse, kar je v njeni moči, da sproti med seboj vojujoče se stranke v Evropi.

Pariz, 4. okt. mp. (Reuter.) Poljsko poslanstvo v Parizu je izjavilo, da je predsednik Moscicki še vedno interniran v Rumuniji in da ni res, da bi bil v Švici.

Rumunski odgovor na nemški protest

Bukarešta, 4. oktobra. p. Zunanji minister Gafencu je danes v svojem odgovoru na nemške trditve, da je s stališča mednarodnega prava nedopustno, da bi internirana poljska vlada podala ostavko, izjavil, da Rumuniji v tej stvari ni mogoče pripisati nobene odgovornosti. Moscicki je že 15. septembra, ko je bil še v Kutiji na Poljaku, imenoval svojega naslednika, izjava Moscickega z dne 30. septembra o njegovi demisiji pa predstavlja negativen akt, ki ga Rumunija ni mogla z nobenim sredstvom preprečiti.

Poveljnik Hela pobegnil na švedsko

Stockholm, 4. oktobra. z. Poveljniku poljske posade na Heli in 17 vojakom in oficirjem se je posrečilo, da so pobegnili iz nemškega ujetništva. S poljskim patrolnim čolnom se jim je posrečilo, da so kljub zasledovanju s strani nemških vojnih ladij pobegnili na švedski otok Gottland, kjer so jih švedske oblasti začelo internirati.

Prepust Poljske je posledica ruske intervencije

Pariz, 4. oktobra. s. Šef vojaškega doma predsednika poljske republike dr. Lipkowski je podal izjavo o položaju na Poljskem v trenutku, ko je Rusija intervenirala. Lipkowski pravi, da je bil 16. septembra svojo položaj poljske vojske dober. Izgledalo je, da so Nemci prehitro napredovali s svojimi motoriziranimi oddelki in je obstajala nevarnost, da bi izgubili zvezo z zaledjem. Strateški nemški načrt se je ponosil. Poljska vojska je racionalna, da

se bo mogla držati več mesecev. Prihodnje jutro pa so Rusi vkorakali. Poljsko vrhovno poveljstvo je dobro vedelo, da poljske meje proti Nemčiji ne bi bilo mogoče držati in je od vsega začetka imelo namen da postopoma umakne vojsko na črto Pisia-Narev-Bug-Visla-San. Na tej črti se je hotela poljska vojska braniti. Če bi ne bilo ruske intervencije, bi bil ta načrt uspel.

Poslanica novega predsednika Poljske

„Herojstvo poljskega naroda ne bo zaman“

Pariz, 4. okt. AA. Havas: Poljsko poslanstvo je izdalo tole sporočilo: Predsednik republike Ladislav Rackiejewicz je izdal 30. septembra poslanico na Poljake. V njej pravi med drugim: Poslanjen za naslednika predsednika republike Moscickega dne 17. septembra t. l. to je bila jasna, da mora vrhovna uprava poljske države zapustiti poljsko ozemlje, da ne pride v sovražne roke, sem sprejel to funkcijo, ker je bilo očito, da Moscicki ne bo mogel nadalje vršiti te funkcije. To ni prvi v zgodovini Poljske, da se mora še poljske države zateči v tužno pred sovražnikom, ki poplavlja državo. V teku tisoč let smo morali tolikokrat

krat braniti naš obstoj in našo krščansko civilizacijo pred pohlepnostjo zavajevalcev tako z zahoda kakor z vzhoda. To pot sem globoko prepričan, da Poljska poslednjič preliva svojo kri, in da bodo posledice te vojne takšne, da bo zastava civilizacije in pravice plapolala na takšnih mejah Poljske, da jih bodo Poljaki mogli v miru uživati in tudi smotno braniti. Prav tako sem globoko prepričan, da herojski prispevek Poljske v sedanjih vojni ne bo zaman ne samo v vojaškem pogledu, ampak prav tako tudi v moralnem, ker sem prepričan, da bomo na koncu le mi zmagali.

Protest skandinavskih držav v Berlinu

V obrambi neovirane pomorske trgovine se bodo združile vse nevtralne države

Berlin, 4. okt. mp. (Reuter.) Švedski poslanik je ponovno protestiral pri nemški vladi zaradi konfiskacij švedskih ladij po nemških bombnikih in nemški vojni mornarici. Tudi danski poslanik se je ponovno zglasil pri nemški vladi in je izjavil, da danska vlada vztraja pri svoji zahtevi, da mora nemška vlada plačati odškodnino 11 družinam danskih mornarjev, ki so bili ubiti o priliki torpediranja danske ladije po nemški podmornici. Danski poslanik je obenem pripomnil, da sta oba kapitana danskih ladij, ki sta nje Nemčija trdi, da sta hoteli napasti nemški podmornici kategorično izjavila, da to ne odgovarja resnici.

London, 3. okt. br. Norveški zunanji minister je podal izjavo o torpediranju in zaplenbi nevtralnih ladij s strani vojskujočih se držav. Naglasil je, da predstavlja oviranje pomorskega prometa med nevtralnimi lukami s nevtralnimi ladjami kršitev mednarodnega prava. Norveška vlada bo pokrenila akcijo v svrhu skupnega nastopa vseh nevtralnih držav proti takemu početju.

Stockholm, 4. okt. mp. Včeraj ob 15.30 se je pojavila v švedskih teritorialnih vodah neka nemška topničarka. Dve švedski letali sta jo takoj začeli obstreljevati, na kar se je naglo umaknil na morje.

Kodanj, 4. okt. mp. Danski zunanji ministrski predprijatelj je govoril o nevarnosti, da Dansko ni povoda za kakršnokoli bojazen, ker so vseile pristale na nevtralnost Danske. Zavzemati pa moramo nepristransko stališče napram vsem. Pomankanje nekaterih uvoznih predmetov bo brez dvoma povečalo brezposelnost. Trudili se bomo za nadaljevanje normalne mednarodne trgovine z nevtralnimi državami, pa tudi z vojujočimi. Vlada se pogaja z vladi vojujočih držav glede nadaljevanja svoje trgovine.

Pogajanja v Moskvi

z zastopniki baltičskih držav se nadaljujejo in napovedujejo skorajšnji sporazum - Saradzoglu čaka na nova navodila

Moskva, 4. oktobra. e. Litovski zunanji minister je prišel včeraj ob 3. v Moskvo in odšel takoj v Kremelj. Ob 18. uri ga je sprejel Molotov. Razgovoru so prisostvovali tudi Stalin, Potemkin in poslanik Pozdnjakov.

Stockholm, 4. okt. e. Iz Rige poročajo, da se bo danes iz Moskve vrnil latviški zunanji minister Munters, ki se je z Molotovim in Stalinom docela sporazumel glede bodočega sodelovanja med Sovjetsko Rusijo in Latvijo. Zanimivo je, poročajo listi v Rigi, da v latviški zadnje diplomatske akcije in zahteve Rusije niso vzbudile takšnega razburjenja, kakor pred dnevi v Estoniji.

Moskva, 4. oktobra. s. Litovski zunanji minister Urbais je imel včeraj dnevni razgovor s komisarjem za zunanje zadeve Molotovim. Tudi letonski zunanji minister Munters je bil včeraj ponovno dve uri pri Molotovu. Turški zunanji minister Saradzoglu se vedno čaka nadaljnjih navodil iz Ankare in se še ni ponovno sestel z ruskimimi državljani.

Stockholm, 4. okt. z. »Exchange Telegraph« poroča, da bo Rusija zahtevala od Finske prepustitev Alandskih otokov, ki jih namerava Rusija vojaško utrditi. Na teh otokih namerava Rusija urediti vojaška, pomorska in letalska oporišča.

Moskva, 4. okt. p. Saradzoglu bo ostal v Moskvi še štiri dni.

Pogajanja z Bolgarijo

Moskva, 4. okt. Zadnje dni so se tu vršila pogajanja za ureditev direktnega letalskega prometa med Rusijo in Sofijo. Bolgarsko delegacijo, ki je imela v letalskem ministrstvu serijo razgovorov z ruskimi strokovnjaki za civilno letalstvo

je vodil šef generalnega štaba polkovnik Boldev. Kakor kaže, so se pogajanja sedaj uspešno zaključila in se bo v kratkem pričel civilni promet iz Moskve preko Odese v Sofijo in obratno. Polkovnik Boldev je bil sredi v Kremlju. Sprejel ga je predsednik sveta komisarjev Molotov. Politični krogi pa zatrjujejo, da je imel polkovnik Boldev v Moskvi še posebno mislo, ki je bila vse drugačnega in važnejšega pomena in ki jo je prav tako z uspehom dovršil.

Ruska akcija zbuja v Berlinu presenečenje

Helsinki, 4. okt. z. Dopsnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da zbuja ruska akcija, ki stremi po razširjenju ruske oblasti na vseh obalah Vzhodnega morja, čim dalje večjo pozornost in presenečenje v nemških krogih. Nemci na to niso bili pripravljeni. Rusija utemeljuje svojo politiko z gospodarskimi potrebami, temur Nemci, ki sami računajo na gospodarsko pomoč Rusije, ne morejo oporekati. Svoje zahteve po izkoriščanju luk v baltičskih državah utemeljujejo Rusi napram Nemčiji z neobhodno potrebo čim ugodnejših in čim krajših prometnih zvez s pomorskimi lukami, ker smatrajo, da je za dogledno dobo izvoz preko Poljske nemogoč, ker so vse železniške proge porušene, vrhu tega pa je treba še za dolgo dobo računati s poljskim odporom in sabotažo.

Curich, 4. oktobra. Pariz 10.175, London 17.95, New York 445.75, Bruselj 74.85, Mian 22.50, Amsterdam 237.25, Berlin 177.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.25, Kopenhagen 88.—, Ostali tečaj ne notirajo.

